

NOVENA

Fericitului Álvaro del Portillo

AUTOR

Mons. Juan Larrea Holguín

Mons. Juan Larrea

NOVENA FERICITULUI ÁLVARO DEL PORTILLO

<https://opusdei.org/ro-ro/>

Cuprins

Prezentare

Rugăciune pentru toate zilele

Ziua întâi: Familia, educatoare în credință

Cuvintele Fericitului Álvaro

Rugăciune

Invocație

Ziua a doua: Adolescența și tinerețea: pregătirea pentru a servi

Cuvintele Fericitului Álvaro

Rugăciune

Invocație

Ziua a treia: Primul contact cu Opus Dei. Vocația, un răspuns generos

Cuvintele fericitului Álvaro

Rugăciune

Invocație

Ziua a patra: Războiul civil: mari încercări permise de Dumnezeu

Cuvintele Fericitului Álvaro

Rugăciune

Invocație

Ziua a cincea: Pregătirea pentru preoție. Sufletul preoțesc

Cuvintele Fericitului Álvaro

Rugăciune

Invocație

Ziua a șasea: La serviciul fondatorului: demersuri la Roma

Cuvintele Fericitului Álvaro

Rugăciune

Invocație

Ziua a șaptea: În slujba Bisericii: conciliul și congregațiile romane

Cuvintele Fericitului Álvaro

Rugăciune

Invocație

Ziua a opta: Succesor al unui sfânt

Cuvintele Fericitului Álvaro

Rugăciune

Invocație

Ziua a noua Continuitate. Expansiune. Noi apostolate

Cuvintele Fericitului Álvaro

Rugăciune

Invocație

Prezentare

Notă: Textul novenei, scris de Slujitorul lui Dumnezeu Juan Larrea în 2006, a fost revizuit și actualizat după beatificarea Mons. Del Portillo.

Dedic această novenă numeroșilor devotați ai Monseniorului Álvaro del Portillo și Îi cer Domnului să binecuvânteze și să acorde harurile pe care le solicită prin mijlocirea sa.

+ Juan Larrea Holguín

Arhiepiscop emerit de Guayaquil

Rugăciune pentru toate zilele

Doamne Dumnezeule, Tată milostiv, care ai dat Fericitului Álvaro, Episcop, harul de a fi, cu ajutorul Sfintei Maria, un model de Păstor în slujirea Bisericii și cel mai fidel fiu și urmaș al Sfântului Josemaría, Fondatorul Opus Dei, fă așa ca și eu să răspund cu fidelitate exigențelor vocației creștine, transformând toate momentele și circumstanțele vieții mele în ocazii de a te iubi și de a sluji Împărăției lui Isus Cristos; binevoiește ca Fericitul Álvaro să fie canonizat și dăruiește-mi prin mijlocirea lui harul pe care ți-l cer... (se cere harul). Amin.

Tatăl nostru, Bucură-te Marie, Slavă Tatălui.

Fericitul Álvaro del Portillo
Episcop și Prelat al Opus Dei

RUGĂCIUNE

Doamne Dumnezeule, Tată milostiv, care ai dat Fericitului Álvaro, Episcop, harul de a fi, cu ajutorul Sfintei Maria, un model de Păstor în slujirea Bisericii și cel mai fidel fiu și urmaș al Sfântului Josemaría, Fondatorul Opus Dei, fă așa ca și eu să răspund cu fidelitate exigențelor vocației creștine, transformând toate momentele și circumstanțele vieții mele în ocazii de a te iubi și de a sluji Împărăției lui Isus Cristos; binevoiește ca Fericitul Álvaro să fie canonizat și dăruiește-mi prin mijlocirea lui harul pe care ți-l cer... (se cere harul). Amin.

Tatăl nostru, Bucură-te Marie, Slavă Tatălui.

Cuprins

Ziua întâi

Familia, educatoare în credință

Viața persoanelor care au excelat în virtuți și care, pe bună dreptate, putem crede că vor fi canonizate de Biserică, arată adesea grija providentă a Domnului de a conduce aceste suflete puțin câte puțin spre plinătatea carității. Familia este mediul în care se dezvoltă personalitatea copiilor și tinerilor și în care se transmit valori durabile. Cel mai mare dar al lui Dumnezeu este credința, iar părinții creștini își asumă responsabilitatea de a transmite această comoară prețioasă noilor generații. Álvaro del Portillo y Diez de Sollano s-a născut și a crescut într-un cămin creștin exemplar. Acolo a primit, încă din primii ani, exemplul muncii asidue, al simplității și al pietății.

Familia Del Portillo y Diez de Sollano era formată din părinții săi și opt copii, dintre care Álvaro era al treilea ca vârstă. Era un cămin normal, în care domnea armonia, iar copiii învățau de la părinții lor să se slujească reciproc, să colaboreze în mod solidar la treburile casnice. Deși dispuneau de resurse financiare suficiente, nu existau luxuri sau necesități superflue, dar copiii s-au obișnuit cu un mod de viață sobru.

Într-un climat de libertate, fără impuneri de niciun fel, copiii au intrat ușor în practicile religioase comune oricărui cămin creștin: slujba de duminică, câteva rugăciuni în familie și un respect sfânt pentru lucrurile lui Dumnezeu. Această evlavie simplă, potrivită pentru anii scurți ai copilăriei, îl va însoți mai târziu pe Álvaro, care o va dezvolta, mânat de Duhul Sfânt, până când va atinge culmea virtuților eroice.

Cuvintele Fericitului Álvaro

Pentru a creștina societatea, trebuie să consolidăm fundațiile: familia. Cât de mult faceți deja și ce sarcină ne așteaptă! Gândiți-vă, aceia dintre voi care ați fost chemați la drumul căsătoriei, că prin vocația voastră trebuie să dați un mare exemplu. Știți că copiii sunt un dar minunat al lui Dumnezeu și îi primiți cu bucurie, în timp ce alții - care refuză să se comporte creștinește sau cărora le lipsește pregătirea - îi consideră o povară și îi evită. Ei aspiră la mai puțin, iar voi la mai mult. Așadar, haideți! acceptați fără teamă această dovadă a încrederii cerului, pentru că în acest fel Biserica crește, Împărăția lui Cristos se răspândește și, prin harul divin și prin climatul de iubire și sacrificiu plin de bucurie care se simte în casele voastre, atâtea eforturi de a răspunde pe deplin vocației creștine și atâtea decizii sfinte se nasc în sufletele copiilor voștri, care sunt o oglindă a dăruirii voastre. Noul Catehism al Bisericii Catolice subliniază încă o dată ceea ce Magisteriul a învățat întotdeauna: că „familiile numeroase sunt un semn al binecuvântării lui Dumnezeu și al generozității părinților” (nr. 2373). Alimentați, așadar, visul de a forma o familie numeroasă, dacă Dumnezeu vă trimite una.

Rugăciune

Doamne, Domnul și Tatăl nostru, acordă-ne, prin mijlocirea Fericitului Álvaro, harul ca toate casele creștine să semene cu adevărat cu casa din Nazaret și să transmită noilor generații darul minunat al credinței și al evlaviei sincere, astfel încât să te cunoască, să te iubească și să te slujească până la moarte. Amin.

Invocație

Isus, Iosif și Maria, binecuvântați familia noastră.

[Rugăciune pentru toate zilele](#)

Cuprins

Ziua a doua

Adolescența și tinerețea: pregătirea pentru a servi

Mărturiile celor care l-au cunoscut pe băiatul Álvaro la școală și pe tânărul de la facultate coincid în a admira talentul său evident, dedicarea sa totală pentru studiu, spiritul său de prietenie și camaraderie, alături de conduita sa exemplară și de intensa sa pietate. De la prima sa împărtășanie, primea zilnic Sfânta Euharistie, făcând sacrificiul postului, obligatoriu pe atunci, de la miezul nopții precedente.

Excelentele sale capacități intelectuale, precum și dăruirea și ordinea în studii i-au permis să intre foarte tânăr la Școala de Inginerie. S-a pregătit pentru a sluji, studiind singur mai multe limbi străine și lărgindu-și cultura cu lecturi adecvate.

Un mare simț al generozității și al solidarității cu familia sa l-a determinat să aleagă, în cadrul Școlii de inginerie, studii care la vremea respectivă îl calificau cu doar trei ani pentru a lucra ca asistent de lucrări publice. Nu a renunțat să își finalizeze aceste studii cu o licență superioară în inginerie, însă a căutat o modalitate de a ajuta financiar cât mai curând posibil marea familie a părinților săi. Aceasta este o trăsătură distinctivă a personalității sale: o dorință foarte generoasă de a se dedica în slujba celorlalți, punându-și propriile interese pe planul al doilea.

Într-adevăr, cu mari eforturi și dedicare, a obținut prima diplomă menționată mai sus și și-a continuat imediat studiile superioare de inginerie,

compatibile cu un loc de muncă plătit modest, și le-a întrerupt doar din cauza războiului, pentru a le termina la sfârșitul conflictului civil.

În toată această perioadă de studii intense, el nu a neglijat o viață solidă de pietate, dedicând timp rugăciunii mintale și frecventând sacramentele reconcilierii și al Euharistiei, precum și recitarea sfântului rozariu.

În timpul anului universitar 1933-34, un prieten i-a sugerat să participe, împreună cu alți studenți, la conferințele Sfântului Vincențiu de Paul. A călătorit împreună cu colegii săi prin suburbiile Madridului, aducând mângâierea unor mici sume de ajutor celor nevoiași. A făcut acest lucru cu un spirit creștin și umil, după cum arată propriile sale cuvinte, rememorând acele vremuri: „Învățam mereu de la ei: oameni care nu aveau ce mânca și eu nu vedeam decât bucurie. Pentru mine au fost o lecție extraordinară”.

Când persecuția religioasă din Spania s-a intensificat, Álvaro a suferit un atac grav în timpul uneia dintre acele vizite caritabile într-un cartier sărac: i-a fost spart capul cu o cheie. Din minune a scăpat să fie ucis. A încercat să facă față acestui incident dur fără să-i acorde prea multă importanță și fără să renunțe la scopurile sale caritabile.

Cuvintele Fericitului Álvaro

Formarea creștină a avut întotdeauna în vedere omul întreg: și este bine cunoscut faptul că teoria comună printre educatorii ecleziastici este că *curriculum perfectionis* ar trebui să înceapă cu reforma omului exterior, căutând să corecteze tot ceea ce diminuează civilitatea și politețea, apoi inculcând virtuțile necesare pentru unirea cu Dumnezeu și pentru a trăi împreună cu ceilalți.

Rugăciune

Îți cerem, Doamne, prin mijlocirea Fecioarei Maria și a slujitorului tău Álvaro, să ne lărgești inimile, astfel încât să fim întotdeauna generoși, să

ne îngrijim de nevoile aproapelui nostru și să căutăm să-i alinăm suferința și durerea. Amin.

Invocație

Isus, dă-mi o inimă asemenea inimii Tale.

Rugăciune pentru toate zilele

Cuprins

Ziua a treia

Primul contact cu Opus Dei. Vocația, un răspuns generos

În 1935, Álvaro, în vârstă de puțin peste douăzeci și unu de ani, obținuse titlul de asistent de lucrări publice, lucra sub ordinele ministerului corespunzător și era în primul an la Școala Superioară de Inginerie a Drumurilor.

Cu aproximativ patru ani înainte, Sfântul Josemaría se rugase pentru acest tânăr strălucit, despre care îi vorbise o mătușă, Carmen del Portillo. Îl cunoștea și se ruga la Dumnezeu pentru Álvaro. Providența a rânduit ca ei să se cunoască personal.

Într-o zi, în timp ce Álvaro mergea cu niște prieteni să viziteze o familie săracă din suburbiile Madridului, conversația s-a îndreptat către un tânăr preot care desfășura un apostolat foarte amplu și plin de sacrificiu.

Álvaro a devenit interesat și a cerut să fie prezentat lui don Josemaría Escrivá, iar unul dintre însoțitorii săi l-a dus la centrul Opus Dei. Era o zi din martie, în acel an 1935.

Sfântul Josemaría l-a primit pe tânărul student și lucrător cu obișnuita sa bucurie și simplitate. Conversația a fost profund supranaturală și scurtă. Nu a durat mai mult de cinci minute, dar a lăsat în sufletul lui Álvaro o dorință reînnoită de a face bine și de a se apropia de Dumnezeu. Totuși, a trecut ceva timp fără ca o astfel de întâlnire să se repete.

Până când, în ajunul plecării în vacanță cu familia sa, Álvaro, fără îndoială mișcat de har, a decis să meargă să-și ia rămas bun de la preotul care îl primise cu atâta bunătate și simț supranatural.

Cu această ocazie, Sfântul Josemaría i-a propus să facă o zi de reculegere spirituală și să își amâne vacanța pentru aceasta. Álvaro a acceptat, iar în ziua următoare, 7 iulie, s-a prezentat și a participat la reculegere. Fondatorul Opus Dei a vorbit despre iubirea de Dumnezeu și iubirea de Sfânta Fecioară Maria. Predica sa l-a mișcat profund pe Álvaro, care, inspirat de Duhul Sfânt, a decis să își dăruiască întreaga viață, fără rezerve, în slujba lui Dumnezeu.

Astfel i-a mărturisit unui membru al Opus Dei, care i-a explicat ce înseamnă vocația de a căuta plinătatea vieții creștine în muncă și în îndatoririle obișnuite. Álvaro a cerut imediat să fie admis în Opus Dei.

Decizia sa a fost una matură, pregătită prin întreaga sa viață de evlavie, prin faptele sale bune, prin împlinirea datoriilor sale de fiu, frate și muncitor exemplar. Totuși, această decizie ar fi inexplicabilă fără un har special, deoarece Álvaro era un tânăr moderat, extrem de prudent, care nu lua niciodată decizii importante fără să le cântărească bine.

Autenticitatea vocației sale se vede în asimilarea rapidă a spiritului Opus Dei, în fidelitatea sa față de normele de pietate, în apostolatul intens pe care l-a desfășurat încă de la început, în adeziunea sa fermă și hotărâtă la fondator și în fidelitatea constantă, până la moarte, față de toate cerințele chemării divine. Fără îndoială, rugăciunea stăruitoare a fondatorului a fost la baza acestei generoase răspunsuri a lui Álvaro.

Cuvintele fericitului Álvaro

Conciliul a subliniat în repetate rânduri unitatea chemării la sfințenie, la caritatea desăvârșită, la perfecțiunea creștină, împreună cu diversitatea formelor sau a căilor prin care se ajunge la această plinătate a vieții creștine, mereu în cadrul unității fundamentale a mesajului evanghelic: toți credincioșii au primit o vocație la sfințenie, pe care fiecare trebuie să o

urmeze în propria stare și condiție de viață: „În diferitele stări de viață și ocupații, aceeași sfințenie este cultivată de toți, călăuziți de Duhul lui Dumnezeu... De aceea, toți credincioșii, în condițiile, slujbele și circumstanțele proprii lor vieți, și tocmai prin acestea, trebuie să se sfințească tot mai mult în fiecare zi” (Conciliul Vatican II, Constituția dogmatică *Lumen gentium*, nr. 41).

Rugăciune

Dumnezeule al bunătății infinite, care din veșnicie ai planuri de mântuire pentru fiecare creatură și care i-ai acordat slujitorului tău Álvaro harul de a răspunde cu generozitate și promptitudine exemplare chemării Tale, fă ca multe suflete, urmând acest exemplu luminos, să știe să aprecieze imensul beneficiu al unei vocații de dăruire totală în slujba Ta și să aibă curajul de a răspunde harului chemării Tale. Așa să fie.

Invocație

Doamne, sunt aici pentru că m-ai chemat. Ce vrei să fac?

[Rugăciune pentru toate zilele](#)

[Cuprins](#)

Ziua a patra

Războiul civil: mari încercări permise de Dumnezeu

Începând din 1931, în Spania au avut loc nenumărate acte de violență și persecuții religioase, care s-au agravat în 1936 și au condus la un război civil sângeros care a durat până în 1939. În acea perioadă exista o nesiguranță totală și era suficient ca o persoană să se declare catolică sau să poarte o medalie, un rozariu sau orice alt semn distinctiv al credinței sale, pentru ca aceasta să fie închisă și adesea torturată și ucisă. Nenumărate biserici și lăcașuri de cult au fost incendiate, fără a se lua în considerare nici măcar imensa valoare artistică a multora dintre ele. Fondatorul Opus Dei și puținii tineri care l-au urmat au suferit persecuții. Aproape toți au fost recrutați de armatele respective din zona în care se aflau în momentul izbucnirii războiului; restul au fost nevoiți să se ascundă, fugind constant pentru a-și salva viața.

În august 1936, membri ai milițiilor populare au pătruns în casa familiei Portillo, căutând pe un soldat care locuia alături; soția acestuia se refugiase în casa lui Álvaro. El a reușit să-i convingă pe mama și pe frații săi să-și păstreze calmul și, în cele din urmă, i-au lăsat în pace; dar au reușit să-l prindă pe soldatul urmărit, pe care l-au executat în aceeași zi. De asemenea, l-au arestat și pe tatăl Fericitului Álvaro și nu au mai auzit de el până ceva mai târziu.

Din acea zi, Álvaro a rătăcit de la un refugiu la altul, până când a ajuns la ambasada Finlandei, care i-a acordat azil. Dar ambasada a fost percheziționată în decembrie și toți refugiații au fost duși la închisoarea San

Antón. Acolo a suferit de foame și de maltratare, tortură psihică și fizică. Izolarea era atât de mare încât nu știa că tatăl său se afla în aceeași închisoare. În mod inexplicabil, după mai multe amenințări cu moartea, a fost eliberat fără nicio explicație. În realitate, nu a existat nicio acuzație și a fost privat de libertate doar din cauza urii necruțătoare față de toți creștinii din partea persecutorilor.

După un scurt refugiu în ambasada mexicană, a mers să-l însoțească pe fondator, care a suferit și el mii de vicisitudini până când a fost primit ca solicitant de azil în consulatul din Honduras. Sfântul Josemaría și patru dintre fii ai săi, printre care și Álvaro, au rămas acolo timp de mai multe luni, într-o sărăcie și greutăți incredibile. Ei au dus o viață intensă de pietate, cu celebrarea Sfintei Liturghii, rugăciune mentală și alte practici. Au profitat de timpul lor pentru a studia. Erau întotdeauna veseli și senini.

În timpul acestei detenții, tatăl lui Álvaro, care fusese și el eliberat, a murit, dar cu o sănătate foarte precară. Sfântul Josemaría și-a riscat viața pentru a-l îngriji în ultimele sale clipe, dar l-a sfătuit pe Álvaro să nu iasă și, de fapt, s-a lipsit de consolarea de a fi alături de tatăl său în ultimele sale momente.

În octombrie 1937, Sfântul Josemaría a părăsit refugiul și a început, împreună cu alte câteva persoane, aventura periculoasă de a fugi prin Pirinei în Franța. Au ajuns în decembrie în Andorra, iar prin Franța au intrat în zona naționalistă, stabilindu-se în Burgos. Álvaro a rămas în Madrid și, după ce a obținut permisiunea lui Isidoro Zorzano, care conducea în numele fondatorului, a reușit să treacă de liniile frontului pentru a se alătura Sfântului Josemaría. A fost o aventură de o îndrăzneală incredibilă și de o încredere totală în Providență.

Nici în acei ani și nici după aceea, atunci când își amintea de numeroasele nedreptăți primite, Fericitul Álvaro nu a rostit vreodată un singur cuvânt peiorativ sau care să dezvăluie vreun resentiment. A fost întotdeauna prompt în a ierta și s-a rugat mult pentru cei care erau mișcați de ură.

Cuvintele Fericitului Álvaro

Mentalitatea laicală ne îndeamnă să participăm, cu libertate și responsabilitate personală, la activități umane drepte și să fim în lume ca peștele în apă, chiar dacă de multe ori apa nu este curată: acesta este și motivul pentru care Dumnezeu ne-a chemat acolo, pentru ca noi să o putem purifica. Purtăm adânc în suflet toate preocupările nobile ale omului și ni se pare ciudată acea viziune spiritualistă care tinde să separe mai mult sau mai puțin radical, în viața personală și în apostolat, divinul și umanul, căutarea Împărăției lui Dumnezeu și progresul temporal.

Rugăciune

Doamne, care ai permis credincioșilor creștini să participe într-un fel la suferințele extreme la care a fost supus Domnul nostru Isus Cristos, dăruiește-ne să acceptăm durerea și dificultățile care apar în viața noastră cu un curaj senin, fără să pierdem niciodată convingerea că suntem copiii Tăi, că suntem sub protecția Ta și că Tu permiți doar ceea ce prin harul Tău putem suporta. Imitându-l pe robul tău Álvaro, să nu nutrim niciodată sentimente negative față de cei care ne pot face rău și să ne unim îndeaproape cu Cristos, Domnul nostru, care a purtat crucea pe umerii săi răniți, cu o dragoste imensă și cu acceptarea totală a voinței Tale. Amin.

Invocație

Prin pătimirea și moartea ta, izbăvește-ne, Doamne, de ură și de tot răul.

Rugăciune pentru toate zilele

Cuprins

Ziua a cincea

Pregătirea pentru preoție. Sufletul preoțesc

Imediat ce războiul s-a încheiat, Álvaro s-a întors la activitatea sa profesională de inginer și a continuat să desfășoare o intensă activitate apostolică printre prietenii și cunoștii săi. Sfântul Josemaría a avut o grijă deosebită în formarea primilor membri ai Lucrării și, pe lângă faptul că i-a încurajat să studieze și să lucreze în profesiile lor civile, i-a îndrumat spre o mai bună cunoaștere a științelor sacre, ceea ce le va oferi o capacitate unică de a-și exercita apostolatul în mijlocul lumii. Sfântul Josemaría purta asupra sa imensa sarcină de a-și forma fiicele și fiii, dar foarte curând a dorit cu tărie ca un grup dintre ei să primească ordinele sfinte pentru a oferi o îngrijire spirituală atentă tuturor. Astfel, a început să intensifice pregătirea a trei membri ai Lucrării: Álvaro del Portillo, José María Hernández Garnica și José Luis Múzquiz, toți trei ingineri străluciți.

Pe lângă înțelepciunea și experiența pe care le-a transmis, fondatorul a avut grijă ca aceștia să fie instruiți de profesori de prestigiu și să susțină examenele în fața tribunalelor diecezane competente. Cei trei tineri, la rândul lor, au depus un efort considerabil pentru a-și valorifica talentele: au studiat mult și bine, iar acest lucru a atras atenția examinerilor datorită cunoștințelor lor profunde. Cu timpul, fondatorul a stabilit că toți membrii laici ai Lucrării care primeau hirotonirea să obțină cel mai înalt grad academic în domeniile lor civile și, de asemenea, un doctorat ecleziastic.

La acea vreme, Opus Dei avea doar aprobări diecezane și nu putea încardina preoți. Sfântul fondator a așteptat cu răbdare să apară soluția

potrivită, rugându-se, consultându-se și meditănd asupra acestei chestiuni în fața lui Dumnezeu. La 14 februarie 1943, Domnul i-a făcut să înțeleagă care trebuia să fie formula juridică și pastorală adecvată, pe care s-a grăbit să o comunice Preasfințitului Episcop de Madrid. Acesta a primit vestea cu bucurie și l-a sfătuit să adreseze o solicitare directă Sfântului Scaun.

Sfântul Josemaría l-a însărcinat pe Álvaro să ducă întreaga documentație la Roma și să se asigure că va fi luată în considerare în mod favorabil. Astfel, pe 4 iunie 1943, la câteva zile după sosirea în Roma, a fost primit în audiență de Papa Pius al XII-lea, care a fost impresionat favorabil de tânărul inginer ce a explicat cu precizie și încredere caracteristicile noului apostolat. Álvaro s-a întâlnit și cu mai mulți cardinali ai Curiei Romane și cu alte personalități. Demersul a avut succes, deoarece, cu *nihil obstat* de la Sfântul Scaun, monseniorul Eijo y Garay, episcop de Madrid, a ridicat canonic Societatea Sacerdotală a Sfintei Cruci, indisolubil legată de Opus Dei. Acest lucru a permis hirotonirea preoților care se vor dedica în mod fundamental slujirii fraților lor.

Încurajați de aceste binecuvântări ale Vicarului lui Iisus Cristos și ale altor demnitari înalți ai Bisericii, cei trei ingineri au continuat și și-au finalizat pregătirea, fiind hirotoniți pe 25 iunie 1944. Toți trei au continuat studiile și au obținut doctorate ecleziastice. Urmând învățăturile fondatorului, ei și toți ceilalți membri ai Opus Dei care se vor hirotoni în timp, trebuiau să păstreze mentalitatea laicală, asumându-și pe deplin responsabilitățile și exercitându-și libertatea ca fii ai lui Dumnezeu. În același timp, formarea spirituală pe care au primit-o a accentuat sufletul preoțesc, care se regăsește atât în cler, cât și în laici, prin botezul primit de toți, și ne identifică cu Cristos, Marele și Veșnicul Preot.

De-a lungul vieții sale, la fel ca și tovarășii săi de hirotonire și ceilalți membri ai Lucrării, Álvaro a cultivat sufletul preoțesc, trăind cu intensitate maximă pietatea în ministeriul său, în spovedanii și predici, și, mai ales, în celebrarea Sfintei Liturghii, noua ofrandă a jertfei lui Cristos pe Calvar. Pe lângă faptul că a dat un exemplu personal excepțional, don Álvaro a predicat și a scris pagini profund inspirate despre sufletul preoțesc pe care fiecare creștin ar trebui să-l cultive.

Cuvintele Fericitului Álvaro

Dumnezeu este infinit de puternic, infinit de frumos. Nu putem să ne imaginăm cum este El. Cea mai dulce muzică, cea mai minunată simfonie, cele mai incredibil de frumoase culori, toată lumea și întreg universul nu sunt nimic în comparație cu El. Și acest Dumnezeu infinit de mare, infinit de puternic, infinit de frumos, se ascunde sub aparența pâinii, astfel încât noi să ne putem apropia de El cu încredere.

Rugăciune

Doamne, care ai rânduit ca Iisus Cristos, singurul și veșnicul preot, să aibă ca instrumente ministeriale alți bărbați care, mai strâns identificați cu El și unși prin sacramentul Ordinului, să continue lucrarea Răscumpărătorului Divin, dă-ne harul ca poporul creștin să aibă întotdeauna mulți și foarte sfinți preoți. Fie ca cei chemați la acest minister înalt să răspundă cu generozitate vocației lor, să se pregătească corespunzător și să exercite cu sfințenie funcțiile sacre care le revin, ca „alți Cristoși”. Amin.

Invocație

Dă-ne, Doamne, preoți sfinți.

[Rugăciune pentru toate zilele](#)

[Cuprins](#)

Ziua a șasea

La serviciul fondatorului: demersuri la Roma

Sfântul Josemaría I-a trimis pe Álvaro din nou la Roma în februarie 1946, pentru a gestiona la Sfântul Scaun *Decretum laudis* care să permită consolidarea expansiunii universale a Lucrării.

Don Álvaro, având doar treizeci și un de ani, a realizat aceste demersuri cu mare maturitate, înțelepciune și prudență, având întâlniri cu cardinali și alți membri ai Bisericii, fiind primit cu afecțiune de Pius al XII-lea. Cu toate acestea, a considerat că era necesară prezența fondatorului în Orașul Etern și i-a cerut să meargă pentru a sprijini personal aceste demersuri dificile. Sfântul Josemaría s-a deplasat la Roma, în ciuda unei contraindicații medicale și, cu sprijinul lui Álvaro, a obținut aprobarea pontificală ca institut secular, singura cale juridică viabilă în acele momente.

Ca urmare a acestor lucrări, fondatorul s-a stabilit definitiv la Roma, iar don Álvaro a continuat să fie, din ce în ce mai mult, colaboratorul său cel mai eficient și apropiat. În acea perioadă, au continuat demersurile pentru obținerea aprobării definitive a dreptului propriu al Lucrării, care să asigure caracteristicile sale esențiale, în special secularitatea; acesta a fost acordat de Pius al XII-lea la 16 iunie 1950.

Între timp, don Álvaro îndeplinea funcțiile de procurator general al Lucrării, rector al Colegiului Roman și prim consilier al regiunii italiene a Lucrării. În aceste funcții, s-a dedicat cu toată inima transmiterii spiritului

fondatorului cu fidelitate exemplară, ajutându-i cu imensă caritate și afecțiune pe frații săi și desfășurând un apostolat intens cu toate categoriile de oameni.

La aceste activități, deja absorbante, s-au adăugat și cele de natură economică: obținerea fondurilor pentru achiziționarea și adaptarea sediului central — Villa Tevere — care, de unul singur, constituie o aventură de mare încredere în Providența divină și de perseverență.

De asemenea, s-a preocupat de odihna studenților de la Colegiul Roman, pentru care a reușit să obțină o proprietate unde, de asemenea, a desfășurat o importantă activitate socială, ajutând 300 de țărani prin parcelarea terenului și vânzarea acestuia în condiții și termene extrem de favorabile muncitorilor.

Din 1956, don Álvaro a fost secretar general al Opus Dei până la moartea fondatorului, pe care l-a subrogat interimar conform dreptului, fiind ales în unanimitate să conducă Lucrarea la 15 septembrie 1975. L-a înlocuit pe Părintele fondator cu o identitate de spirit atât de apropiată, încât nimic nu s-a schimbat în viața și dezvoltarea dinamică a Lucrării, ci a continuat cu mai multă intensitate decât în perioada fondării.

Simultan, a îndeplinit funcții importante la cererea papilor, Pius al XII-lea, Ioan al XXIII-lea, Paul al VI-lea, Ioan Paul I și Ioan Paul II, în diverse congregații romane, în pregătirea Conciliului și în mai multe sinoade episcopale.

Cuvintele Fericitului Álvaro

Singura ambiție, singura dorință a Opus Dei și a fiecăruia dintre copiii săi este să slujească Biserica, așa cum ea vrea să fie servită. Acest serviciu, pe care Dumnezeu însuși ni l-a încredințat, se traduce prin răspândirea pe toate căile lumii a chemării universale la sfințenie, învățând nenumărate persoane să-l caute pe Dumnezeu în munca profesională și în circumstanțele cotidiene, în mijlocul lumii. Astfel cooperăm eficient la realizarea scopului miresei lui Cristos: mântuirea, sfințirea tuturor bărbaților și tuturor femeilor. Dar nu uitați, fiice și fii ai mei, că putem participa la

acțiunea răscumpărătoare, mântuind, tocmai pentru că suntem Biserică, căci numai trupul mistic al lui Cristos este semnul și instrumentul unirii creaturilor cu Dumnezeu și între ele.

Rugăciune

Doamne Isuse, care i-ai dăruit Fericitului Álvaro atâtea virtuți și capacități pentru a sluji cu fidelitate Biserica și Opus Dei, cu imensă caritate, credință, speranță, dreptate, tărie, cumpătare și toate virtuțile, dă-ne harul de a urma exemplul său admirabil de serviciu eroic și, prin intercesiunea lui, fă ca, împlinindu-ne îndatoririle, să ne apropiem tot mai mult de Tine.

Amin.

Invocație

Doamne, ce vrei Tu, vreau și eu.

Rugăciune pentru toate zilele

Cuprins

Ziua a șaptea

În slujba Bisericii: conciliul și congregațiile romane

Prea Sfințitul Părinte Ioan al XXIII-lea a convocat Conciliul Vatican II la câteva luni după alegerea sa. Don Álvaro, care deja îndeplinea funcții importante în mai multe dicastero romane, a fost desemnat membru al unora dintre comisiile conciliului, secretar al comisiei care se ocupa cu preoții și laicii și, în final, expert conciliar.

Aceasta a însemnat o activitate foarte intensă atât în faza pregătitoare, cât și în desfășurarea conciliului, care s-a încheiat la 8 decembrie 1965, după cele patru sesiuni din ani succesivi.

Toți cei care l-au cunoscut pe Fericitul Álvaro în acea perioadă sunt de acord că, pe lângă extraordinara sa capacitate de muncă, admirau mai mult calmul său, prudența, marele simț al colaborării, umilința de a asculta și înțelege pe ceilalți și o fidelitate absolută în învățăturile Bisericii.

Conciliul a reînnoit și actualizat multe aspecte pastorale, liturgice, organizatorice, apostolice și ecumenice ale Bisericii și a reafirmat doctrina veche despre chestiunile de credință și obiceiuri. Pentru Sfântul Josemaría și Fericitul Álvaro, aceasta a însemnat un motiv de mai multă rugăciune și mortificare, dar și o mare bucurie, văzând cum Duhul Sfânt călăuzește constant Biserica.

Mai mult, conciliul a ratificat învățăturile cu rădăcini evanghelice, pe care — cu mult timp înainte — Sfântul Josemaría le-a contribuit la revitalizare, cum ar fi chemarea universală la sfințenie și apostolat, valoarea

peculiară a preoției comune a credincioșilor, funcțiile eminentemente seculare care le revin laicilor, adevăratul sens al unirii creștinilor și al tuturor oamenilor, etc. Firește, Fericitul Álvaro a făcut ecou acestor adevăruri și s-a străduit ca ele să fie studiate și aprobate de părinții conciliari.

Pe de altă parte, pentru Opus Dei, s-a deschis atunci calea pentru recunoașterea adevăratei sale structuri juridice prin crearea, în cadrul conciliului, a prelaturilor personale. Fericitul Paul al VI-lea a dat puțin mai târziu instrumentele pentru aplicarea acestei importante inovații, iar San Ioan Paul al II-lea a aplicat această figură juridică Lucrării.

În ciuda muncii solicitante în serviciul Sfântului Scaun, don Álvaro a continuat să-l asiste pe Sfântul Josemaría în guvernarea și impulsivitatea apostolică a Opus Dei. Au fost ani în care, împreună cu fondatorul, au pregătit extinderea în noi țări din Europa și America, pentru care au fost nevoiți să facă unele călătorii, mereu în condiții de austeritate și sobrietate, trăind cu bucurie lipsurile și neajunsurile.

Cuvintele Fericitului Álvaro

Dumnezeu binecuvântează prin Cruce. Dificultățile și încercările nu trebuie niciodată să ne îndepărteze de Cristos, pentru că sunt un mijloc de a cor-răscumpăra cu El. Ce bine a înțeles asta Părintele nostru! *In laetitia, nulla dies sine cruce*, scria foarte des în epactă. Și cum o avea experimentat! Niciun zi fără cruce: chiar și în sărbători primea — ca un bun Cirineu — acea binecuvântare a lui Dumnezeu; și astfel, în momentul de a reînnoi sacrificiul de pe Calvar, putea afirma convins: „Liturghia noastră”, Isuse.

Rugăciune

Pune, Doamne, în sufletele noastre o iubire tot mai mare pentru Biserica Ta sfântă. Fă să imităm slujirea jertfelnică a slujitorului Tău Álvaro, fiind mereu gata să urmăm cu fidelitate tot ce ne înveți și ne poruncești prin ea și să punem toate capacitățile noastre la dispoziția sa. Ajută-ne să ghidăm și pe toți prietenii și colegii noștri să iubească și să slujească Biserica, ca pe o mamă pentru noi. Să simțim cu Biserica, să

acționăm ca fii buni ai ei, să ne străduim să o servim așa cum vrea să fie slujită. Amin.

Invocație

Doamne, fă-ne să iubim tot mai mult pe sfânta noastră mamă, Biserica.

Rugăciune pentru toate zilele

Cuprins

Ziua a opta

Succesor al unui sfânt

La 26 iunie 1975, la prânz, Domnul a luat la cer sufletul sfântului Josemaría. Don Álvaro l-a asistat în ultimele sale momente, cu dragostea și respectul cu care a fost mereu alături de fondator. După confirmarea acestui trist eveniment, a comunicat vestea Sfântului Scaun, credincioșilor din Opus Dei și celor mai apropiați. Din acel moment, a preluat, conform dreptului, sarcina de a governa Lucrarea.

Prima sa acțiune a fost să aducă omagiul cuvenit rămășițelor pământești ale Părintelui. A organizat tot ce ținea de transportul acestora la biserică, funeraliile și înmormântarea. A celebrat prima liturghie „de corpore insepulto” și, ulterior, au fost oficiate nenumărate liturghii, atât la sediul central din Roma, cât și în întreaga lume. Don Álvaro a scris o lungă și detaliată scrisoare relatând cele mai mici detalii ale ultimei zile a fondatorului și ale nenumăratelor manifestări de aderență primite, începând cu cuvintele de condoleanțe ale Fericitului Paul al VI-lea. Chiar și cu convingerea că pierduse prezența fizică a unui sfânt, don Álvaro a inspirat tuturor liniște și încredere că Opera va continua să fie guvernată din ceruri de sfântul Josemaría și i-a îndemnat pe toți să ofere multe rugăciuni pentru el, conform sfintelor obiceiuri ale Bisericii.

Don Álvaro a avut grijă ca să fie publicate mai multe lucrări inedite ale fondatorului. Nu a încetat să repete învățăturile acestuia și să insufle membrilor Opus Dei cea mai mare fidelitate față de tot ce dispusese sau predicase. A fost primul și cel mai perfect executor al voinței sfântului

Josemaría și a atras prin exemplul și cuvântul său pe toți credincioșii să nu se abată nici măcar cu un mic pas de la aceste dispoziții sfinte.

Marele realizări pe care și le-a propus ca obiective și care le-a îndeplinit au fost: pregătirea unei relații a vieții și virtuților sfântului fondator (peste 2000 de pagini scrise la mașină); finalizarea procesului pentru înființarea Opus Dei ca prelatură personală, conform dorinței sfântului Josemaría, și pregătirea, la cererea aceluiași, a unor note la notițele sale intime, lucrare încă inedită. Chiar pentru a îndeplini dorințele fondatorului, a continuat demersurile pentru a obține recunoașterea formei juridice definitive a Opus Dei. Această „intenție specială”, pentru care sfântul Josemaría a lucrat neobosit timp de mai mult de patru decenii, a fost încredințată de mii și chiar milioane de persoane cu rugăciuni și mortificări constante și, mai ales, cu oferirea sfântului sacrificiu al liturghiei. Don Álvaro a continuat să îndemne pe mulți să se roage și să ofere totul pentru această intenție, în același timp punând la dispoziție mijloacele umane pentru a se studia și rezolva problema. În cele din urmă, sfântul Ioan Paul al II-lea a primit cererea fondatorului, reiterată de don Álvaro, și a înființat Opus Dei ca prelatură personală, la 28 noiembrie 1982. La 19 martie 1983, nunțul apostolic din Roma a procedat la executarea solemnă a constituției care a înființat prelatura.

În momentul potrivit, a solicitat demararea procesului pentru beatificarea și canonizarea fondatorului. S-au realizat probele și formalitățile judiciare dificile, cu cea mai mare severitate și îndeplinire minuțioasă a cerințelor canonice. S-au adus nenumărate documente, s-au examinat toate scrierile nenumărate, s-au adunat mărturiile multor martori; în fine, tribunalele ecleziastice au examinat totul cu mare respect, precizie și diligență. Astfel, s-a putut prezenta într-un timp relativ scurt tot ce era necesar pentru ca comisiile succesive de tehnicieni, teologi și cardinali să poată informa corespunzător Papa. Pontiful roman a emis succesive decrete referitoare la virtuțile eroice, scrierile, miracolele atribuite intercesiunii și, în final, a stabilit data pentru beatificarea solemnă. Aceasta a adunat peste trei sute de mii de persoane în Piața Sfântul Petru, iar Papa a avut gesturi deosebite de deferență și dragoste față de toți și, în mod special, față de persoana don Álvaro. Urmând exemplul sfântului Josemaría, don Álvaro,

devenit noul Părinte al Opus Dei, a dirijat neobosit scrisori către toți fiii și fiicele sale și a efectuat mai multe călătorii sacrificate și obositoare pentru a-i vizita pe cei de pe cele cinci continente.

Cuvintele Fericitului Álvaro

Fii și fiice ale mele, ce reprezintă pentru noi înălțarea Părintelui nostru pe altarele Bisericii? Cu siguranță, o bucurie enormă, dar și o mare responsabilitate. Mă interesează să subliniez, pentru ca să nu rămână ca într-un plan secundar, o realitate evidentă care este încărcată de consecințe: prin beatificarea Părintelui nostru, Biserica înalță pe altare fondatorul Opus Dei. Acest lucru, pe de o parte, ne confirmă încă o dată, într-un mod viu, certitudinea că spiritul Operei este un drum de sfințenie; și, pe de altă parte, ne împinge să-l urmăm cu fidelitate până când vom ajunge, ca și Părintele nostru, la gloria cerului.

Rugăciune

Îți mulțumim, Doamne, pentru că ai infuzat în Fericitul Álvaro un spirit extraordinar de fidelitate față de sfântul fondator al Opus Dei și pentru că ai făcut ca, prin viața și cuvântul său, să transmită acest sens al loialității tuturor credincioșilor Operei. Mulțumim, Doamne, pentru că don Álvaro a continuat și a dus mai departe cele mai înalte dorințe ale sfântului Josemaría și a îndeplinit și făcut să se îndeplinească fidel până la cele mai mici detalii spiritualitatea și misiunile apostolice ale Operei. Mulțumim, Doamne, pentru că l-am avut pe don Álvaro ca pe un nou Părinte, perfect identificat cu sfântul Josemaría.

Dă-ne harul de a păstra mereu acea loialitate pe care a trăit-o perfect slujitorul Tău și de a da exemplu, prin viețile noastre, despre cum trebuie păstrate comorile spirituale ale sfintei noastre mame, Biserica. Să mișcăm astfel pe mulți să iubească, să slujească și să trateze Biserica cu cea mai mare devoțiune și grijă. Amin.

Invocație

Doamne, fă-ne să fim fideli până la moarte.

Rugăciune pentru toate zilele

Cuprins

Ziua a noua

Continuitate. Expansiune. Noi apostolate

De la moartea fondatorului, pe 26 iunie 1975, don Álvaro a fost pus la conducerea Operei, în calitate de secretar general; pe 15 septembrie 1975, a fost ales în unanimitate de către electori și alegeri, reprezentanți ai tuturor regiunilor, pentru a ocupa locul Părintelui.

Timp de nouăsprezece ani, a îndeplinit cu o fidelitate exemplară sarcina de a-l succeda pe un sfânt. De multe ori a spus că nu dorea decât să fie umbra Părintelui și, într-adevăr, și-a ajustat ființa și viața pentru a respecta cu exactitate și loialitate tot ce a făcut și a învățat sfântul Josemaría.

Călătoriile sale apostolice s-au înmulțit pentru a pregăti sau a extinde activitatea Operei pe toate continentele. Astfel, în perioada guvernării sale pastorale, Opus Dei s-a extins în multe țări: Bolivia, Congo, Coasta de Fildeș, Honduras, Hong Kong, Singapore, Trinidad și Tobago, Suedia, Taiwan, Finlanda, Camerun, Republica Dominicană, Macao, Noua Zeelandă, Ungaria, Cehia, Nicaragua, India și Israel. A continuat să aducă servicii valoroase mai multor congregații romane și a participat la două sinoduri episcopale în Orașul Etern. A scris mai multe articole și cărți despre chestiuni teologice și canonice și a adresat membrilor Opus Dei numeroase scrisori pastorale. Realizările de importanță mondială au inclus și crearea a ceea ce a devenit Universitatea Pontificală Santa Cruz din

Roma; seminarul internațional deschis seminariștilor din dieceze de pe tot globul, în același oraș; mai multe conventuri sacerdotale și înființarea bisericii prelatice Sfânta Maria a Păcii. A promovat și a finalizat construcția unei biserici la Roma dedicată fondatorului, care era deja declarat fericit și mai târziu, pe 6 octombrie 2002, sfânt. Toată viața și lucrarea fericitului Álvaro au fost inspirate de o devoțiune tandră și puternică față de Sfânta Fecioară, pe care a invocat-o constant. A învățat fără oboseală să fim buni fii ai Sfintei Maria, să imităm virtuțile ei și să punem toate lucrurile sub protecția ei. A cerut copiilor săi din Opus Dei să trăiască cu o intensitate deosebită devoțiunea față de mama lui Dumnezeu în anii pe care i-a declarat „mariani”, pentru a încuraja tot mai mult iubirea filială față de ea.

La împlinirea a optzeci de ani, a realizat ultima sa călătorie apostolică și penitentă, vizitând locurile sfinte: timp de o săptămână, a rugat și a celebrat Sfânta Liturghie cu pioșenie în țara lui Isus. Pe 22 martie 1994, a celebrat ultima sa Liturghie în biserica de lângă cenacolul în care Isus Cristos a instituit Sfânta Euharistie. S-a întors imediat la Roma, unde a ajuns la ora zece noaptea, iar în zori a început să se simtă rău; a venit vicarul general Mons. Javier Echevarría; medicul a depus eforturi extreme pentru a-i salva viața; don Álvaro a primit, cu conștiință deplină și liniște, dezlegarea și ungerea bolnavilor și și-a predat sufletul Domnului, o oră mai târziu, după începerea unui atac de cord. Au venit să se roage lângă rămășițele sale nenumărați cardinali, episcopi, autorități și credincioși, dar mai ales a fost reconfortantă și prețioasă prezența sfântului Ioan Paul al II-lea, care pe 6 ianuarie 1991 i-a acordat hirotonirea episcopală și îl aprecia ca pe un adevărat prieten. Papa s-a oprit pentru o lungă meditație și apoi a condus rugăciunea Salve Regina și alte rugăciuni.

Din ziua morții sale, mulți oameni au început să ceară mijlocirea sa pentru a obține favoare din ceruri și mii de persoane au dat mărturie despre iubirea sa pentru Biserică, caritatea sa față de toți și grija sa neobosită pentru fiicele și fiii săi din Opus Dei, bunătatea sa, căldura zâmbetului său, smerenia și simplitatea, uitarea de sine, tăria sa, liniștea sa, pacea interioară pe care cuvintele sale o transmiteau, îndrăzneala sa supranaturală și prudența sa. În 2004, s-a deschis procesul de beatificare și canonizare la Roma. Pe 28 iunie 2012, a fost declarat venerabil și pe 27 septembrie 2014,

a fost beatificat la Madrid, într-o Liturghie prezidată de cardinalul Angelo Amato, la care au participat mai mult de 200.000 de persoane din întreaga lume. Papa Francisc a fost prezent la ceremonie printr-o scrisoare în care descria portretul noului fericit: „În mod special, dragostea sa pentru Biserică, mireasa lui Cristos, care l-a servit cu o inimă lipsită de interese lumești, departe de discordii, primitoare cu toți și căutând mereu ce e pozitiv la ceilalți, ceea ce unește, ceea ce construiește. Niciodată o plângere sau o critică, nici măcar în momente foarte dificile, ci, așa cum învățase de la sfântul Josemaría, răspundea întotdeauna cu rugăciune, iertare, înțelegere, caritate sinceră”.

Sărbătoarea fericitului Álvaro se celebrează pe 12 mai, aniversarea primei sale împărtășanii.

Cuvintele Fericitului Álvaro

Câte motive avem pentru a hrăni speranța noastră! În primul rând, faptul că Dumnezeu a trimis Fiul Său în lume pentru a ne mântui de păcatele noastre. Și cel care nu L-a cruțat pe propriul Său Fiu, ci L-a dat pentru toți noi, cum nu ne va da, împreună cu El, toate lucrurile? (Rom 8,32). Gândiți-vă și la acea minune permanentă a Prezenței reale a lui Isus Hristos în Euharistie, până la sfârșitul timpurilor, făcută pentru noi pâine a vieții veșnice (cf. In 6,51), pelerinaj al celor care merg spre patria Cerului. Cum o primim fiecare zi? Cu ce dorințe de îmbunătățire, de unire, de identificare? Meditați frecvent exemplul Părintelui nostru [...] care niciodată nu s-a obișnuit să o primească sacramental, ci, în fiecare zi, simțea cum i se mărea foamea de Euharistie, inseparabil legată de acea ardere de rugăciune care izvora din sufletul său — *vultum tuum, Domine, requiram!* (Ps 26,8) — cu intensitate deosebită în ultimii ani ai vieții sale.

Rugăciune

Doamne, care l-ai făcut pe slujitorul Tău Álvaro, episcop și succesori al sfântului Josemaría, un slujitor fidel al Bisericii, dă-ne, prin mijlocirea sa, să fim și noi urmași ai pașilor lui Isus Cristos.

Îți mulțumim pentru imensele favoare pe care ni le-ai dăruit în viața lui don Álvaro, spre binele Bisericii universale, al Lucrării lui Dumnezeu și

al nenumăratelor persoane. De asemenea, îți mulțumim, Doamne, pentru toate harurile pe care ni le dai prin mijlocirea slujitorului Tău.

Vrem, ca și el, să reparăm păcatele noastre, să te onorăm pentru toate ofensele pe care le primești și să ne alăturăm reparării perfecte a Domnului nostru Isus Cristos.

Ne apropiem spiritual de slujitorul Tău Álvaro pentru a te adora așa cum meriți să fii adorat, Tu singur, Dumnezeu și Tatăl nostru, în unire cu Isus Cristos, Fiul Tău, și cu Duhul Sfânt, care provine din Amândoi.

Venim pentru aceasta la protecția și adăpostul mamei noastre sfinte Maria, în mâinile căreia lăsăm rugăciunile noastre, lucrările, bucuriile și tristețile noastre, pentru ca le ofere ție, măreția divină. Amin.

Invocație

Inima imaculată a Mariei, păzește-ne un drum sigur.

Rugăciune pentru toate zilele

Cuprins